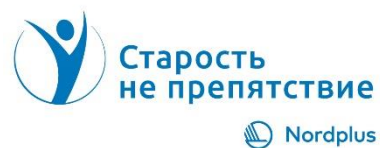

Sociālais intelekts un vientulība. Pieaugušu cilvēku rakstura tipoloģija

Sandra Pallo

Nodarbības plāns

- Sociālais intelekts un vientulība
- Cilvēku tipoloģijas zināšanas – palīdz vai traucē
- Eneagrammas – vecākā tipoloģija
- Komunikācijas veidi
- Sociālās lomas un stereotipi
- Problēmciļvēki un komunikācijas īpatnības ar tiem

Sociālais intelekts

- Ar terminu **sociālais intelekts** saprotam cilvēka spēju sadzīvot ar citiem cilvēkiem (Moss F. & Hunt T., 1927), un kā spēju būt kopā ar apkārtējiem (Hunt T., 1928), kā zināšanas par cilvēkiem (Strang R., 1930), kā spēju viegli komunicēt ar citiem, iejusties «otra kurpēs» (Vernon P.E., 1933) un spēju kritiski un pareizi novērtēt otra cilvēka jūtas, garastāvokli un uzvedības motīvus (Wedek J., 1947)
- Deivids Vekslers summējot šo autoru viedokli nosauca sociālo intelektu kā indivīda spēju pielāgoties cilvēka dzīvei (Vechsler D., 1958).

Sociālo intelektu veido trīs komponentes:

Kognitīvās:

- Sociālās zināšanas— zināšanas par cilvēkiem, specifiskiem noteikumiem, citu sapratne
- Sociālā atmiņa— atmiņa uz cilvēku vārdiem un sejām
- Sociālā intuīcija —citu emocionālā stāvokļa un uzvedības motīvu sapratne
- Sociālā prognozēšana – refleksija, plānošana un mērķu sasniegšana

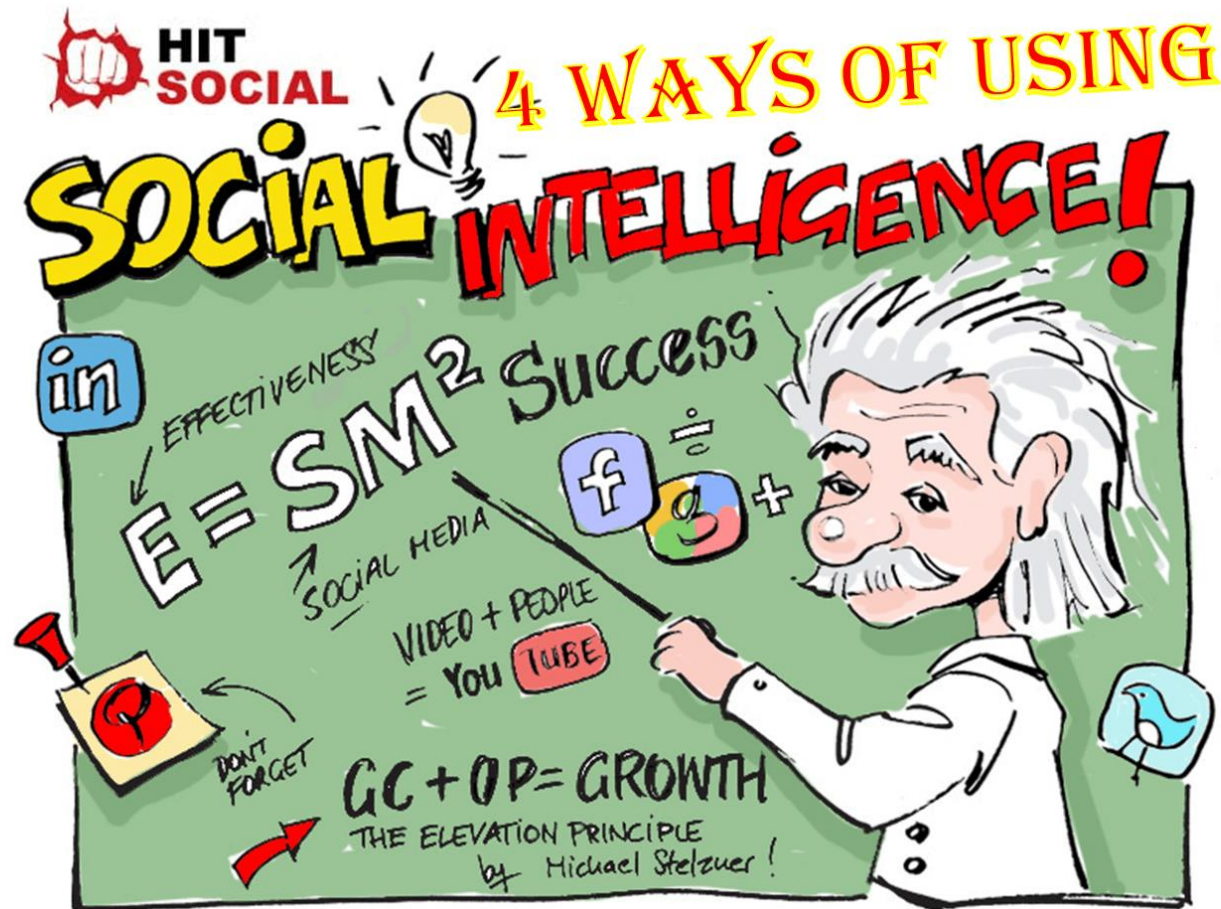
Emocionālās:

- Savu jūtu un emociju izpaušana un kontrole
- Līdzjūtība
- Spēja regulēt savu noskaņojumu

Uzvedības:

- spēja uz klausīt sarunu biedru un humora uztvere
- sociālā sadarbība – spēja sadarboties ar citiem
- sociālā adaptācija – prasme pārliecināt un ietekmēt

Gudrība ir nobriedušu un adaptēties spējīgu cilvēku pazīme

Ko saka zinātne par cilvēkiem, kam patīk vientulība?

- Var likties dīvaini, bet šie cilvēki labāk apzinās savas vajadzības, interese, bailes, trauksmes iemeslus un apkārtējo cilvēku emocijas
- Cilvēki kuri jūtas komforti ar savām domām, emocijām un iekšējo pasauli, labāk tiek galā ar nervu spriedzi un stresa situācijām

Vientulība vai vienatne

Vientulība un intraversija

Eneagrammu teorētiskais pamats

- Gergijs Gurdžijevs (1875) un Oskars Ičazo
- Mūsdienu autori, kas papildinājuši zināšanas par enneatipiem ir Klaudio Naranho , Dons Ričards, Riso un Rass Hadsoni.
- Gadiem ilgi ir vāktas zināšanas senos klosteros Ēģiptē, Afganistānā, Grieķijā, Persijā, Indijā, Tibetā un daudzās citās valstīs un vietās

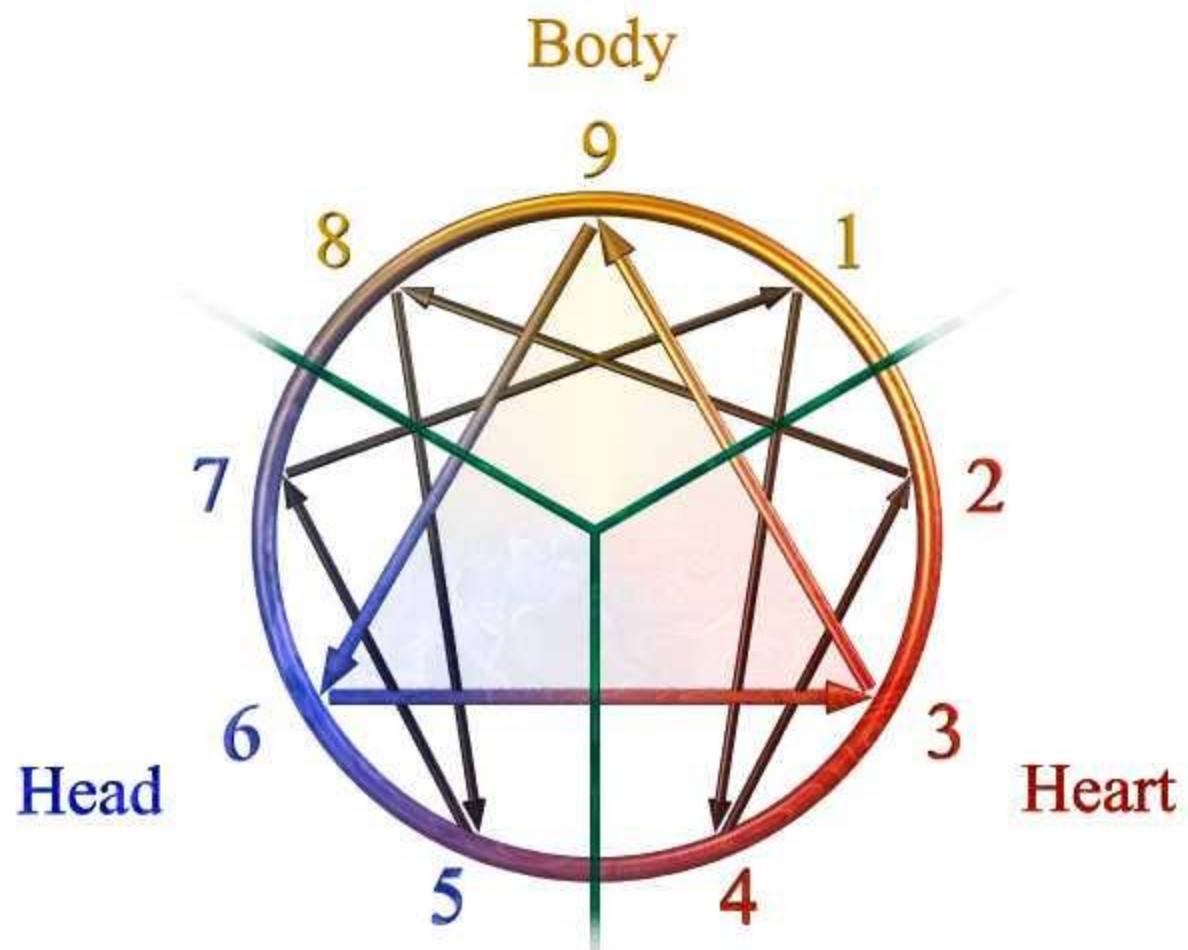

Eneagrammu tipi

- Tiek ievērota cilvēka dziļākā motivācija
- Vislabāk to var novērot vidējā vecumā
- Uz eneatisma veidošanos lielu ietekmi atstāj vecāki, attīstības apstākļi, instinkti un personiskā pieredze
- Unikāla sistēma, kas ļauj labāk izprast cilvēka uzvedības motīvus

Burtu kombinācija	Tipa numurs	Raksturojums
AX	7	Entuziasts – dzīvs, realizējies, impulsīvs
AY	8	Konfrontētājs – pārliecināts par sevi, izlēmīgs, dominējošs
AZ	3	Sasniegumi – adaptēts, ambiciozs, rūpējas par savu ārieni
BX	9	Miermīlīgais – uztverošs, apmierināts, atbalstošs
BY	4	Individuālists – intuitīvs, estētisks, aizņemts ar sevi
BZ	5	Domātājs – izzinošs, inovatīvs, atturīgs
CX	2	Palīdzētājs – rūpīgs, augstsirdīgs, privātīpašniecisks
CY	6	Lojālists – atbildīgs, kontaktu meklējošs, aizsargājošs
CZ	1	Reformators – racionāls, principiāls, kontrolējošs

Eneagrammas bûtība

Trijnieki

Moto – Es esmu labs, ja daudz strādāju

- Vēlme pēc apliecināšanās, es gribu, es izlemju
- Ļoti mērķtiecīgi, labas darba spējas, labi adaptējas, uzņemas atbildību.
- Rezultāts – ātrs un redzams, ilgstošos projektos garlaikosies un darīs ko citu.
- Jūtas mīlēts, ja ir rezultāts
- Neatzīst kļūdas, saka, ka tā bija arī paredzēts
- Noliedz savas emocijas un neļauj tām izpausties, uzskata, ka tās pazemina viņa efektivitāti

Profesijas un degradējošie virzieni

Profesijas

- Patīk darbība, izvilks uzņēmumu no bankrota un kļūs par labāko nozarē
- Patīk konkurence – tirdzniecība
- Uzvarētājs, karjerists, orientēts uz panākumiem

Degradējošie virzieni

- Uzstājīgs, nervozs, ieciklējies uz saviem panākumiem un rezultātu

Sešinieki

**Moto – Es esmu labs, ja esmu
uzticams un izpildu pienākumu**

- Baidās no nodevības, ir ļoti lojāls
- Problēmas dzimšanas laikā vai agrā bērnībā, tāpēc agri iemācās visu kontrolēt
- Ļoti labi attīstītas maņas
- Bailes un šaubas, ļoti daudz domu
- Veido stipru ģimeni, rūpējas, lai nevēlami neienāk šajā sistēmā
- Vīrišķīgi, ja pārvar bailes

Profesijas un degradējošie virzieni

Profesijas

- Jebkura profesija, bet svarīga ir drošības sajūta
- Patīk kontakti un komunikācija
- Patīk noteikumi, var izrādīt uzticamību
- Nepatīk, ja jāpieņem patstāvīgi lēmumi, jāpārvar grūtības

Degradējošie virzieni

- Neuzticas, ir aizdomīgs, draud citiem

Deviņnieki

**Moto – Es esmu labs, ja esmu
mierīgs un man nav problēmu**

- Bērnība sarežģīta, vecāki pārāk aizņemti vai daudz strīdu, ienāk ģimenē, lai saglabātu attiecības
- Nepatīk strīdi, konflikti, cenšas visu atrisināt mierīgā ceļā
- Ekonomē savus spēkus, dažreiz var paslinkot vai daudz strādāt
- Nes pasaulei mieru vai palīdz citiem atgriezt mieru

Profesijas un degradējošie virzieni

Profesijas

- Patīk vienveidīgs, reglamentēts darbs
- Darbs, kur sevi nav jāapliecina, nav spiediena un ir mierīga atmosfēra
- Nepatīk komandēt un stresaina gaisotne
- Patīk, ja ir neierobežots laiks (Ir labi vadītāji)

Degradējošie virzieni

- Atslābināts, ieslīdzis slinkumā, ne no šīs pasaules

Vieninieki

Moto – es esmu labs, ja esmu godīgs un strādīgs

- Bērnām daudz aizrādīts uz viņa kļūdām, ideālais bērns
- Kļūst perfekcionisti, lai nekļūdītos
- Pārmaiņas ir ļoti sarežģītas, var pietrūkt radošuma, agri kļūst
- atbildīgs
- 10 reizes pārbauda, pašnosodīšana
- Svarīga skaidrība, kārtība, nepatīk bardaks, pacietīgi
- Līdzīgi ar trijniekiem, bet te svarīgi labas lietas pēc būtības, trijniekiem - prestižs

Profesijas un degradējošie virzieni

Profesijas

- Patīk ķermeniskas profesijas (ārsts, masieris, medmāsa, dejotājs, sportists)
- Var rakstīt kādu zinātnisku darbu
- Darbs kontrolējošā iestādē – administrācija, armija, policija, kur svarīga morāle un noteikumi

Degradējošie virzieni

- Nepacietīgs, neiecietīgs, aprobežots uzskatos

Divnieki

Moto – es esmu labs, ja es mīlu un saprotu

- Izjutis bērnībā atstumtību, bieži pats rūpējies par brāļiem un māsām – pieauguši kļūst mātišķi
- Tētis mani aizstāvēs
- Nepatīk riskēt, lai neklūdītos
- Beznosacījuma mīlestības cilvēki, otra dēļ ziedojas
- Kalpo vienam cilvēkam, sešinieki kalpo grupai

Profesijas un degradējošie virzieni

Profesijas

- Palīdzošās profesijas (aprūpētājs, medmāsa, audzinātāja, aukle, advokāts), arī mājsaimniece, kas rūpējas par savu pasauli
- Labi PR vadītāji, pelēkie kardināli, kas palīdz otram virzīties uz sasniegumiem
- Palīdz savam partnerim un darbiniekam

Degradējošie virzieni

- Meklē uzslavas, pieprasa uzmanību, nedzīvo savu dzīvi

Četrinieki

**Moto – es esmu labs, ja esmu jūtīgs
un atšķirīgs**

- Traģisks romantiķis, esmu jūtīgs un meklēju savu identitāti
- Bieži problēmas sākas jau mātes grūtniecības laikā vai uzreiz pēc dzemdībām
- Agrīna pamestības sajūta, nesaņem vajadzīgo uzmanību
- Mākslas manifestācija, cenšas būt atšķirīgi
- Meklē dziļumu, bailes kaut ko zaudēt, melanholija un skumjas

Profesijas un degradējošie virzieni

Profesijas

- Jebkura nozare, bet labi, ja var realizēt savu talantu vai nestandarta domāšanu
- Izvēlas tradicionālas darba vietas, pat valsts iestādes
- Sevi realizē hobijos, mākslā vai kādā citā jomā, ko citi pat nenojauš

Degradējošie virzieni

Apspiests, ir tieksme uz pašanalīzi, melanholiju un traģismu

Piecinieki

**Moto – es esmu labs, ja es zinu
un saprotu**

- Patīk uzkrāt zināšanas, ir aizrautīgi, ceļo
- Skopi, bērnībā dzīvoja šaurībā, bija jādalās
- Svarīga sava teritorija, ļoti to sargā (arī savas emocijas)
- Krājēji, kolekcionāri, sava māja, savs dzīvoklis, sava vieta
- Nepatīk daudz cilvēki, pūlis

Profesijas un degradējošie virzieni

Profesijas

- Labi pasniedzēji augstskolā, kas dalās savās zināšanās
- Lieliski nozares eksperti
- Vadītājs aiz slēgtām durvīm – pētnieki, mežziņi, profesijas saistībā ar dabu, ezotēriķi

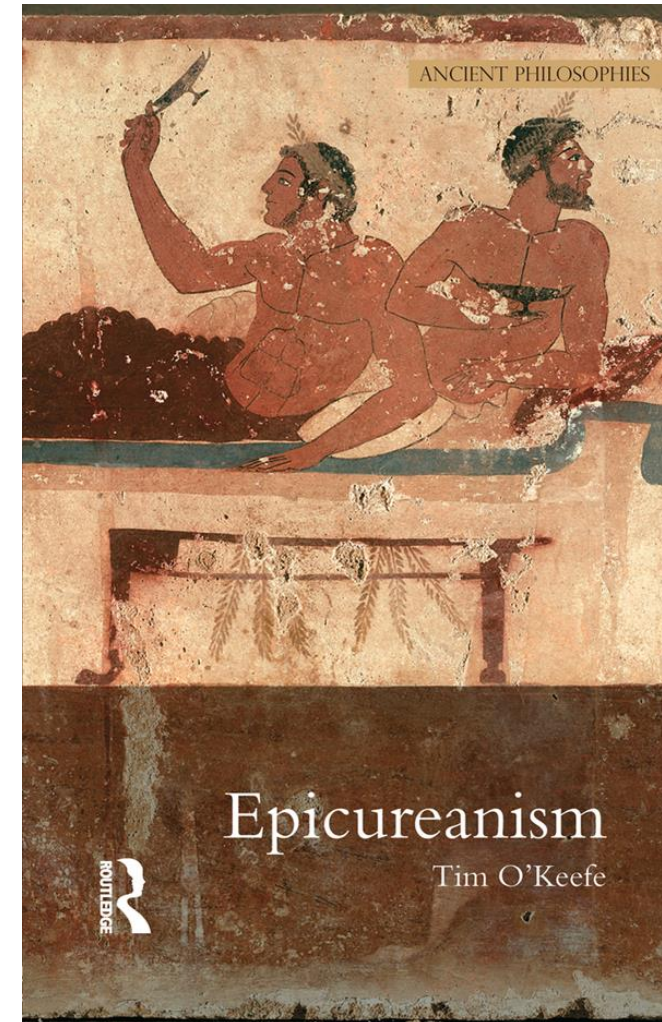
Degradējošie virzieni

Apspiež savas emocijas, nīgrs analītiķis (zanuda)

Septiņņieki

Moto – es esmu labs, ja esmu optimists un jautrs

- Dzīve ir skaista, ko vēl mēs varam pamēģināt
- Patīk visu izbaudīt, īpaši dažādas garšas
- Estēti, bauda visu pa druskai
- Mīl brīvību, it visā, izvairās no ciešanām
- Atklājēji, nepatīk iedziļināties detaļās

Profesijas un degradējošie virzieni

Profesijas

- Nepatīk ierobežojumi un patīk darīt dažādas lietas vienlaicīgi
- Necieš rutīnu, tāpēc svarīgi, lai blakus kompensējoši cilvēki
- Intelektuāli elastīgi, patīk humors
- Prot komunicēt un pārdot savas idejas

Degradējošie virzieni

Impulsīvi, virspusēji, izvairās no ciešanām, zema kontrole

Astonņieki

**Moto – es esmu labs, ja esmu
stiprs un taisnīgs**

- Bērnībā vienmēr vajadzēja aizstāvēties
- Piemīt liels fizisks spēks, aizsargbruņas
- Baidās būt ievainots, jo ir viegli ievainojams
- Garšo asi un stipri ēdieni
- Ļoti dāsni un devīgi
- Var būt diktatori un fiziski iespaidot citus

Profesijas un degradējošie virzieni

Profesijas

- Plašs darbības lauks un maz ierobežojumu
- Patīk kontrolēt procesu un citus, patīk pieņemt lēmumus
- Autoritatīvs priekšnieks, arodbiedrības līderis
- Patīk izaicinājumi

Degradējošie virzieni

Agresīvs, atriebīgs, netaisnīgs un negodīgs

Sociālās lomas un stereotipi

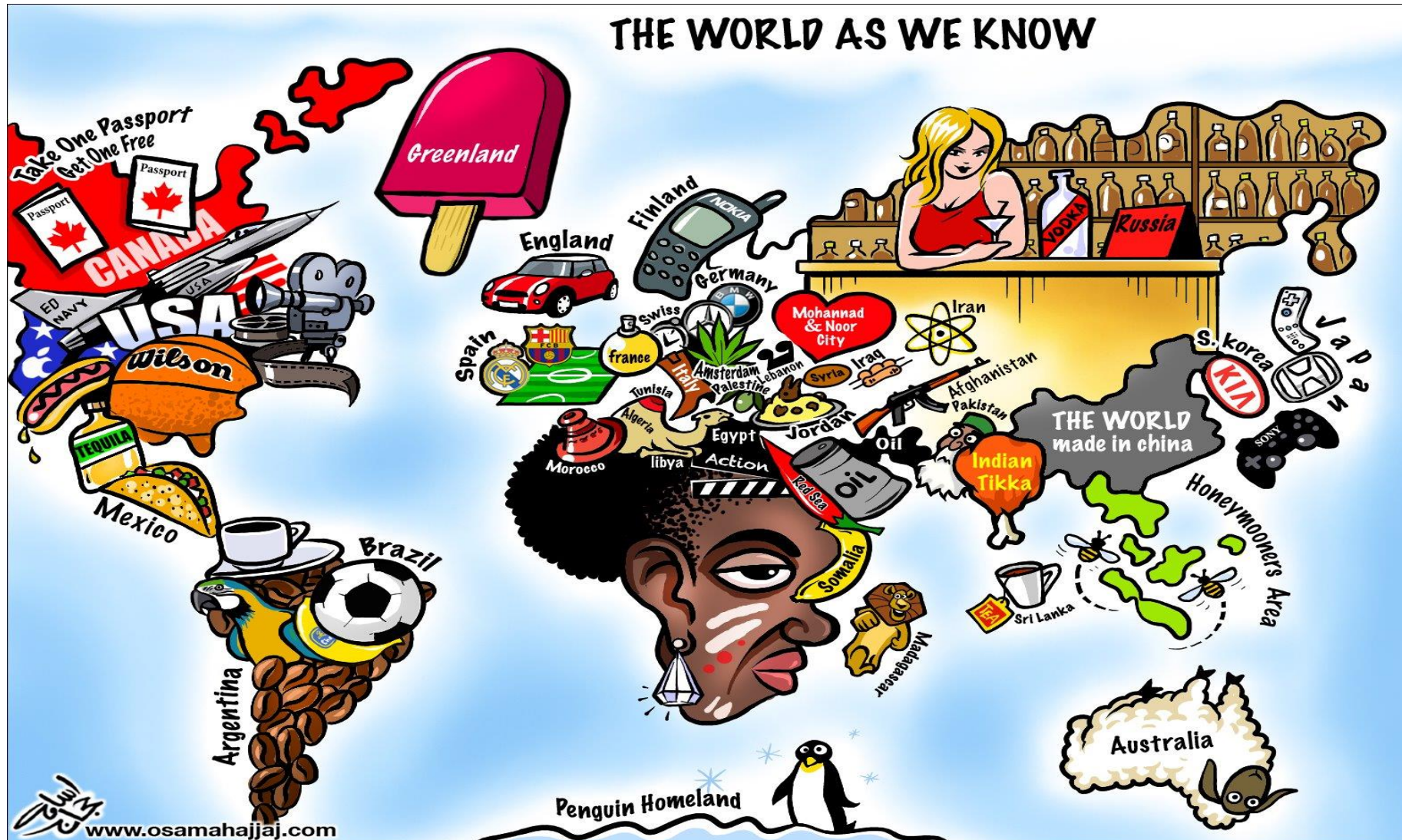
- Sociālā loma – fiksēta loma sabiedrībā
- Formālās lomas – nosaka likums un iegūtais statuss
- Neformālās lomas – regulējas ar jūtām un emocijām

Stereotipi

- No grieķu valodas «stereotips" nozīmē kā «stingrs kaut kā nospiedums".
- Sākotnēji to izmantoja tipogrāfijās

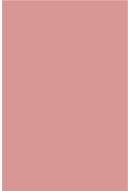
Образование стереотипов

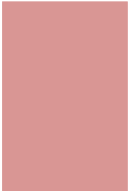
Sarežģītie cilvēkiem

 KAS?

 KAM?

 KO?

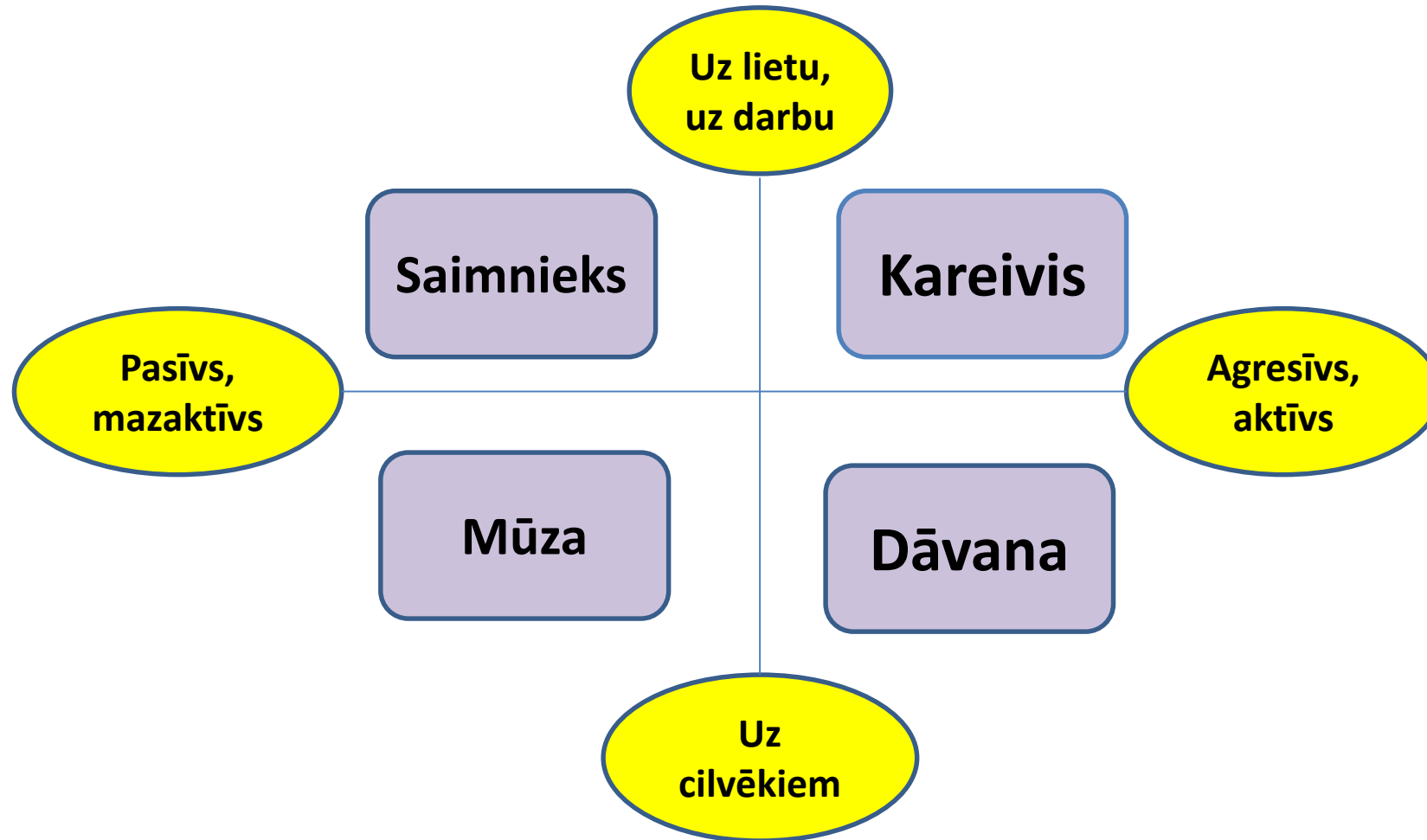
 KĀ?

 KĀPĒC?

Sakārtojam secībā....

☐	KAS	
☐	KAM	
☐	KĀPĒC	
☐	KO	
☐	KĀ	

Cilvēka uzvedības virzība

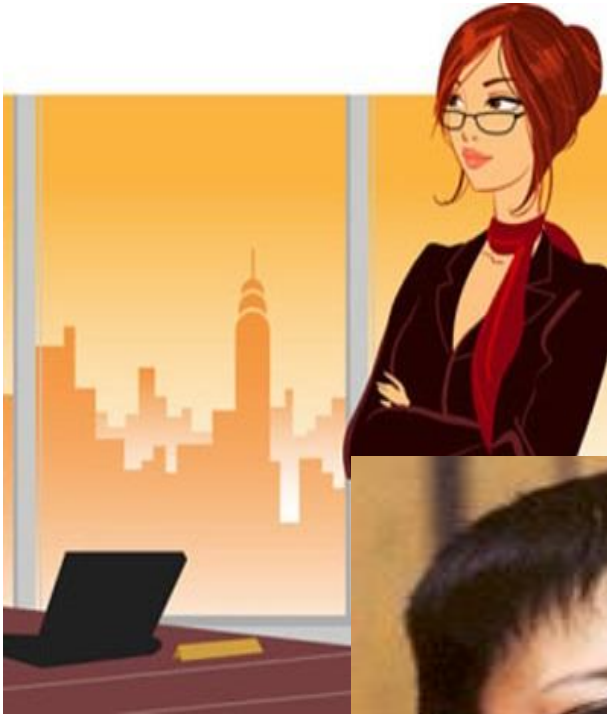

Sociālie tipi

- **Amazone - Kareivis**
- **Saimniece – Saimnieks**
- **Balva - Dāvana**
- **Mūza - Avantūrists**

Kareivis - Amazone

Kareivis - Amazone

- Mērķtiecība, lepojas ar sasniegumiem
- Nepieciešams spēks, enerģija un pacietība
- Koncentrēšanās, savākšanās
- Ja sieviete kareivis mājās – karš mājās garantēts
- Ja kareivim ir slikti viņš var kļūt par upuri

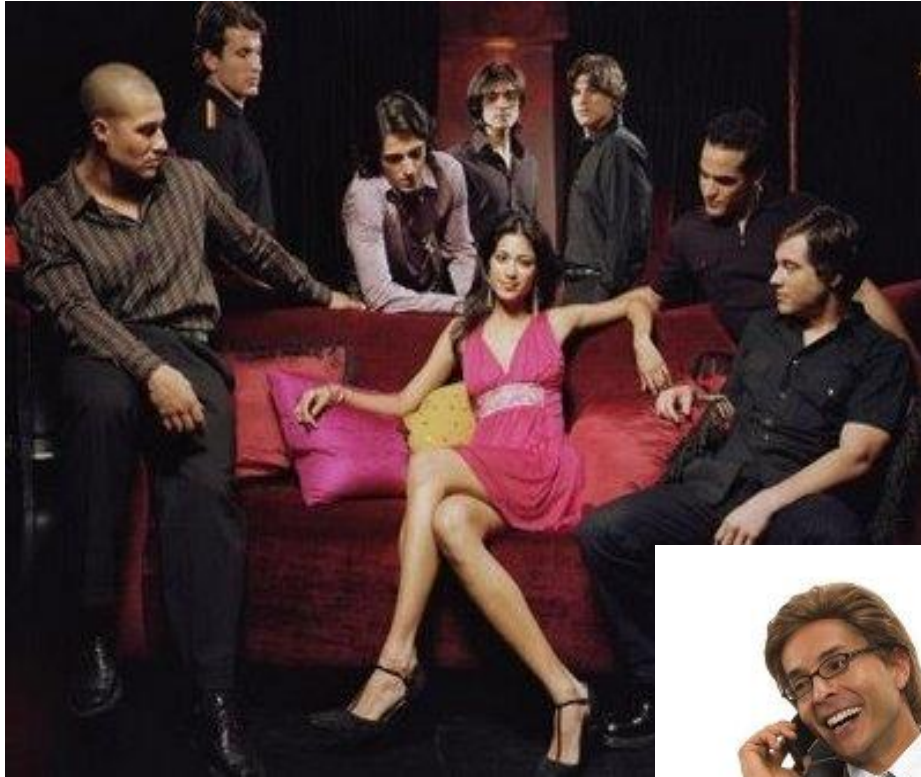
Saimnieks – Saimniece

Saimnieks – Saimniece

- Atbild par teritoriju un rūpējas par to
- Mēdz pierakstīt visus sasniegumus sev
- Prot pieturēt cilvēkus – bērnus, darbiniekus, klientus
- Saimniece dod nozīmīgumu saviem darbiniekiem, attīsta, māca, rūpējas
- Komunikācijā draudzīga, citi jūtas kā lielā ģimenē
- Visus iesaista savā sistēmā
- Būt kalpotājai, ne kalponei

Dāvana – Balva

Dāvana – Balva

- Raksturīgs vieglums, arēja pievilcība, ienes skaitumu itin visā
- Attīsta savas profesionālās kvalitātes, rūpējas par sevi
- Var būt uzņēmuma TOP vadītāji, pārdošanas vadītāji
- Palielina uzņēmuma vērtību, rada svētku sajūtu, nepieciešama publika
- Nepieciešama pastāvīga uzmanība, patīk lepoties
- Var būt arī tukša dāvana/balva

Mūza - Avantūrists

Mūza - Avantūrists

- Patīk motivēt, iedvesmot citus uz varoņdarbiem
- Bieži ir piedzīvojumu meklētāji, labi, ja piemīt māksliniecisks talants
- Dod idejas biznesam, iedvesmo uz sasniegumiem
- «Pasēdi blakus, man viegli domājas»
- Nepiemērots ir noteikts darba laiks, ir jābūt brīvai no saitēm un pienākumiem
- Patīk novitātes, jaunumi

Mūsu problēm Cilvēki

- Situācijas novērtēšana
- Beigt vēlēties, ka šie cilvēki mainīsies
- Nepakļauties šī cilvēka ietekmei, emocijām un viedoklim
- Ja tomēr kontakts turpinās, apmieriniet viņa slēptās vajadzības un intereses
- Pielietot stratēģijas

Neveicina klienta izpratni

✿ Negatīvs vērtējums

Izteicieni, kas sniedz negatīvu klienta vērtējumu – kādas muļķības tu runā

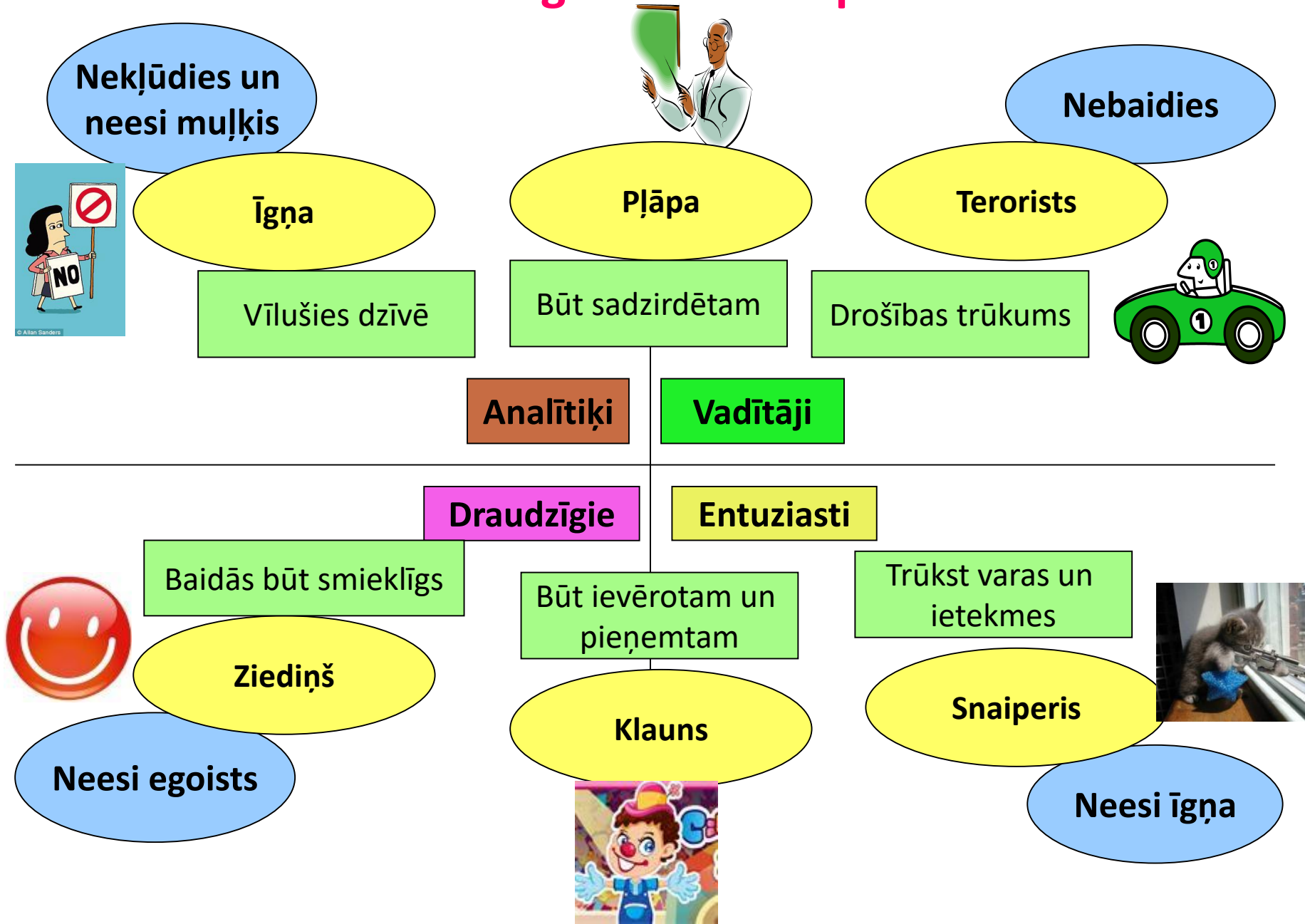
✿ Ignorēšana

Netiek ņemti vērā klienta argumenti

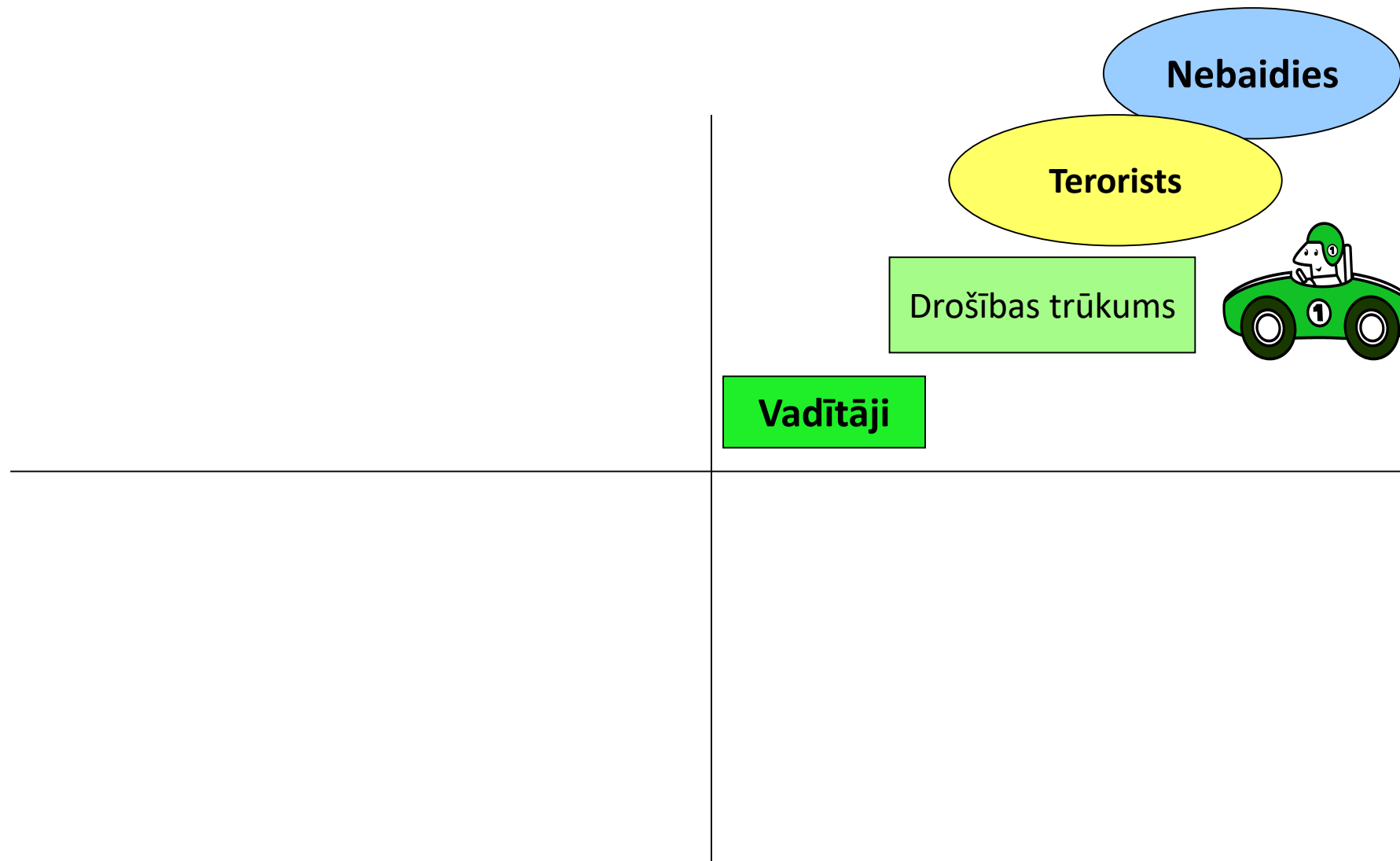
✿ Egocentrisms

Reagējam tikai uz tām problēmām, kas ir aktuālas pašam

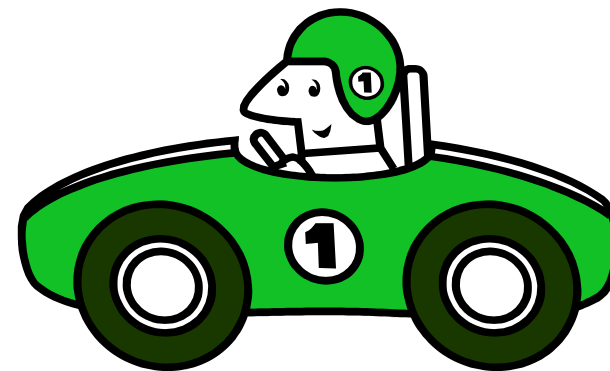
Sarežģīto klientu tipi

Sarežģīto klientu tipi

Terorists

Raksturojums

Runā nepārtraukti, ir līderis, uzvedas agresīvi
un pat rupji

Iemesli

Drošības trūkums, vienmēr sajūta, ka
jāapliecinās citu priekšā. Cīnās par
uzmanību un atzinību

Izteicieni

Es gan parasti daru tā.., Es zinu, ka

Teroristi

Stratēģijas

- Centieties viņu pārtraukt, piekrītot vai pateicoties viņam
- Dodiet ceļu un izvairieties no komunikācijas
- Piekāpieties un piekrist
- Palūdziet viņam palīdzību, vai padomu utt.
- Ieņemiet “miera nesēja” lomu

Sarežģīto klientu tipi

Pļāpa

Nebaidies

Terorists

Būt sadzirdētam

Drošības trūkums

Analītiķi

Vadītāji

Pļāpas

Raksturojums

Sūdzas par visu – dzīves apstākļiem, politiku, kolēģiem.
Izteikts negatīvisms.

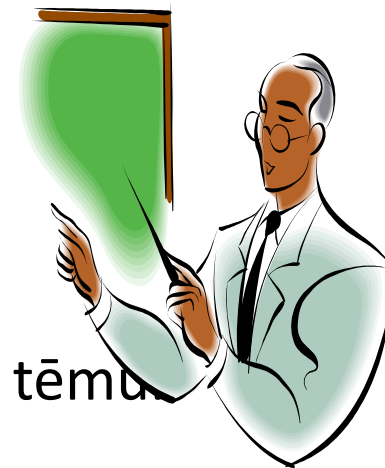
Iemesli

Vēlas padalīties ar apkārtējiem, ka tas kā viņš redz lietu
kārtību ir pareizi. Tas nenožīmē, ka grasās kaut ko reāli
darīt, lai izmainītu.

Izteicieni

“Kāpēc man jādara Z, ja citi dara X”, “Problēma jau ir
tur..”, “Tas jau ir burvīgi/interesanti, bet....”

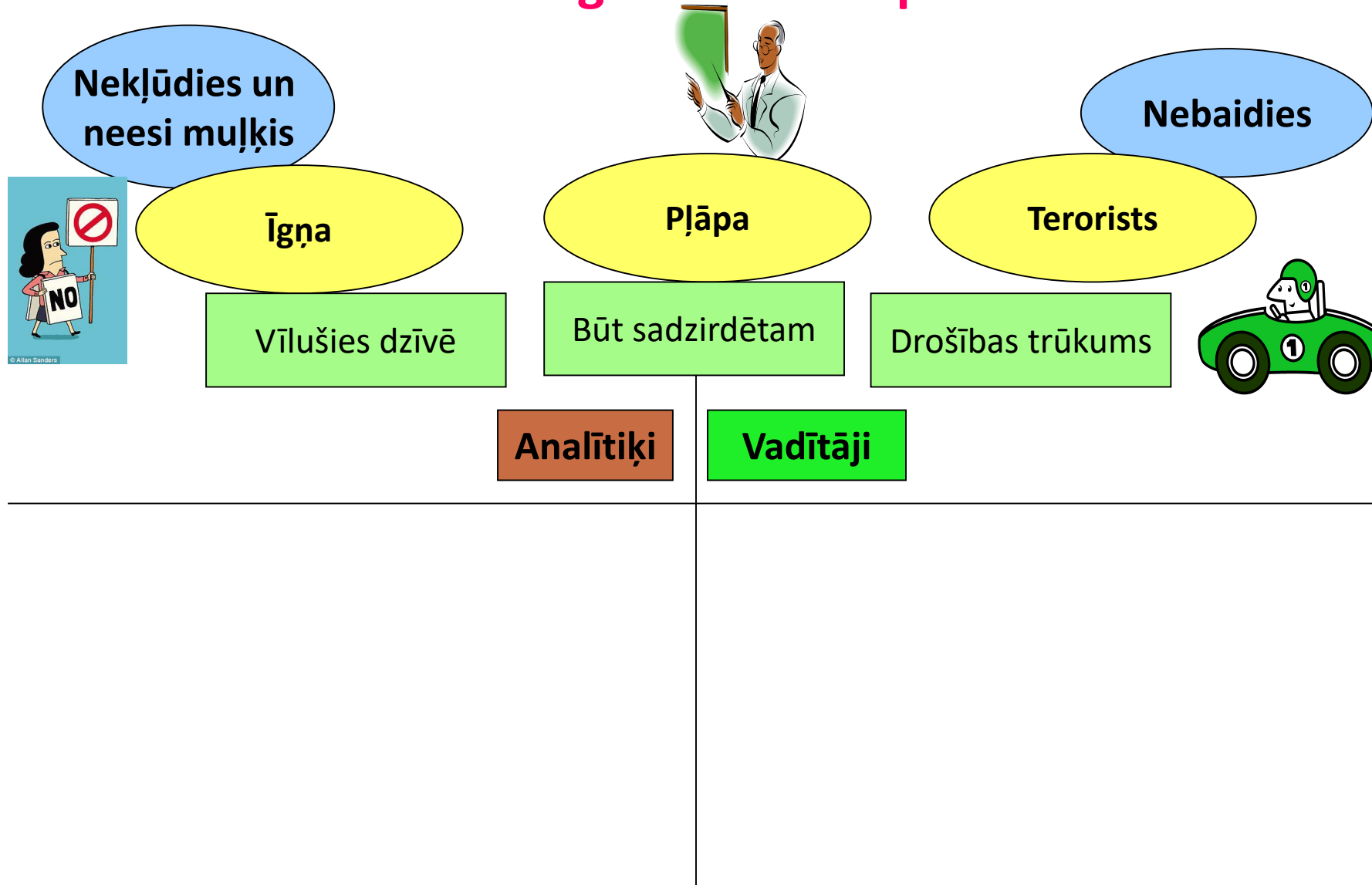
Pļāpas

Stratēģijas

1. Bīstami ielaisties ar viņu diskusijā, par viņa iemīloto tēmu. Dodiet viņam parunāt, bet neiesaistieties diskusijā:
“Cienījamais, es jūtu, ka tas Jums ir svarīgi, tāpēc veltīsim tam minūti, bet es nedrīkstu pie stūres sarunāties...”
2. Pajautājiet, ko ar šo problēmu viņš grib iesākt un ko darītu, lai šo problēmu atrisinātu. “Jūs paskaidrojāt savu problēmu, kas jādara, lai to atrisinātu” pieņemiet viņa sūdzību, nevērtējot to.
3. Pieņemiet pozitīvu lēmumu “Es saprotu, kas jūs satrauc, tiksimies vēlāk un sastādīsim plānu kā šo problēmu varam atrisināt.”

Sarežģīto klientu tipi

Īgņas

Raksturojums

Sūdzas un kritizē visu. Izteikts negatīvisms un cinisms.
Var izplatīties uz citiem.

Iemesli

Visbiežāk krietni vecāks par pārējiem. Iespējams,
daudzas labas idejas nav realizējis. Visbiežāk netic pats
savām spējām.

Izteicieni

“Tas nekad nestrādās..”, “Mēs jau esam tā agrāk
mēģinājuši darīt...”, “Visi cilvēki ir ļauni”

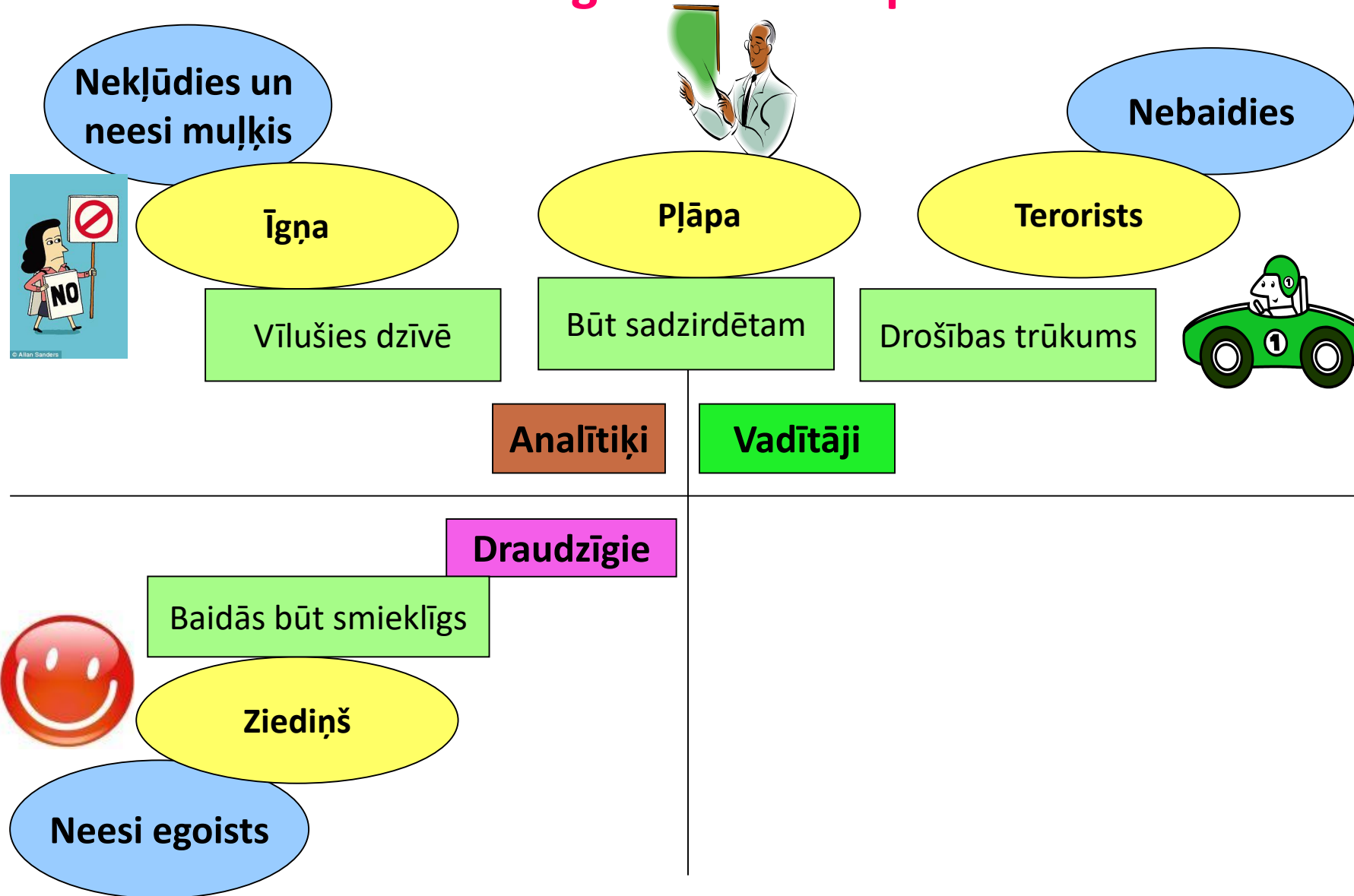
Īgņas

Stratēģijas

1. Soli pa solim centieties panākt ideja pieņemšanu,
2. Ierosiniet atteikties no viņa spriedumiem, kamēr nenonāksiet līdz galam.
3. Ja neizdodas, rosiniet viņu konkrēti paskaidrot, kāpēc viņam ir tāds viedoklis.

Sarežģīto klientu tipi

Ziediņi

Raksturojums

Maz iesaistās. Visbiežāk klusē. Sola, bet ne, solījumu.

Iemesli

Baidās kļūt smieklīgs, ja kaut ko ne tā pateiks.
Iespējams grūti paust savas domas. Vēlme
izdabāt, būt labam.

Izteicieni

“Atvainojiet, bet..”

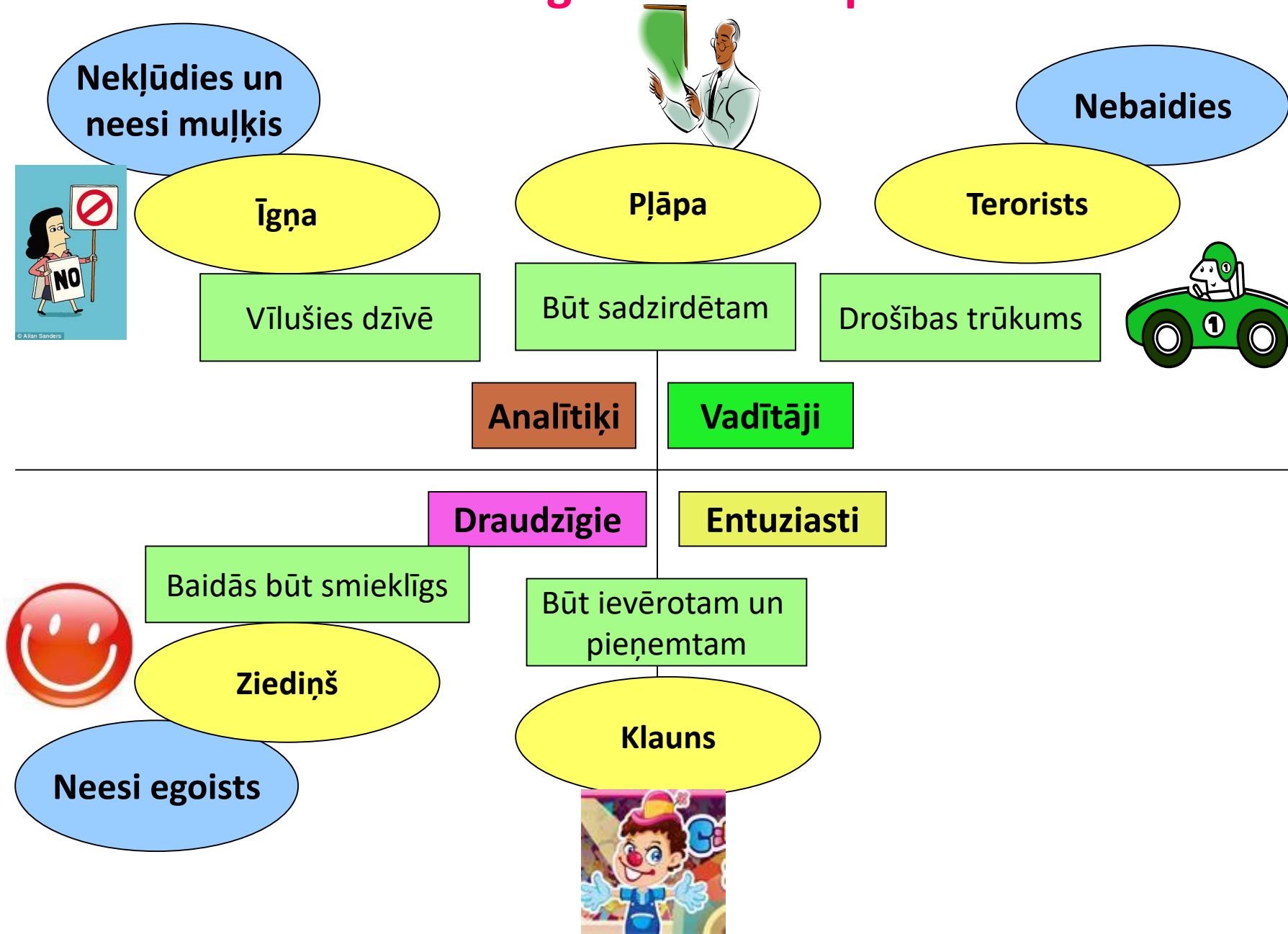
Ziediņi

Stratēģijas

1. Uzdodiet jautājumu uz kuru noteikti varēs atbildēt.
2. Paskaidrojot informācijas aktualitāti un noderīgumu.
3. Sakiet, ka godīga sava viedokļa izpausme ir svarīga

Sarežģīto klientu tipi

Klauni

Raksturojums

Pārlieku izteikta humora izjūta, atrod visur smieklīgo.
Kā šokolāde, ja par daudz.

Iemesli

Mērķis – būt par līderi grupā un tikt pieņemtam.

Izteicieni

“Es zinu tādu cilvēku..”, “Reiz..”, “Man pazīstams ..”

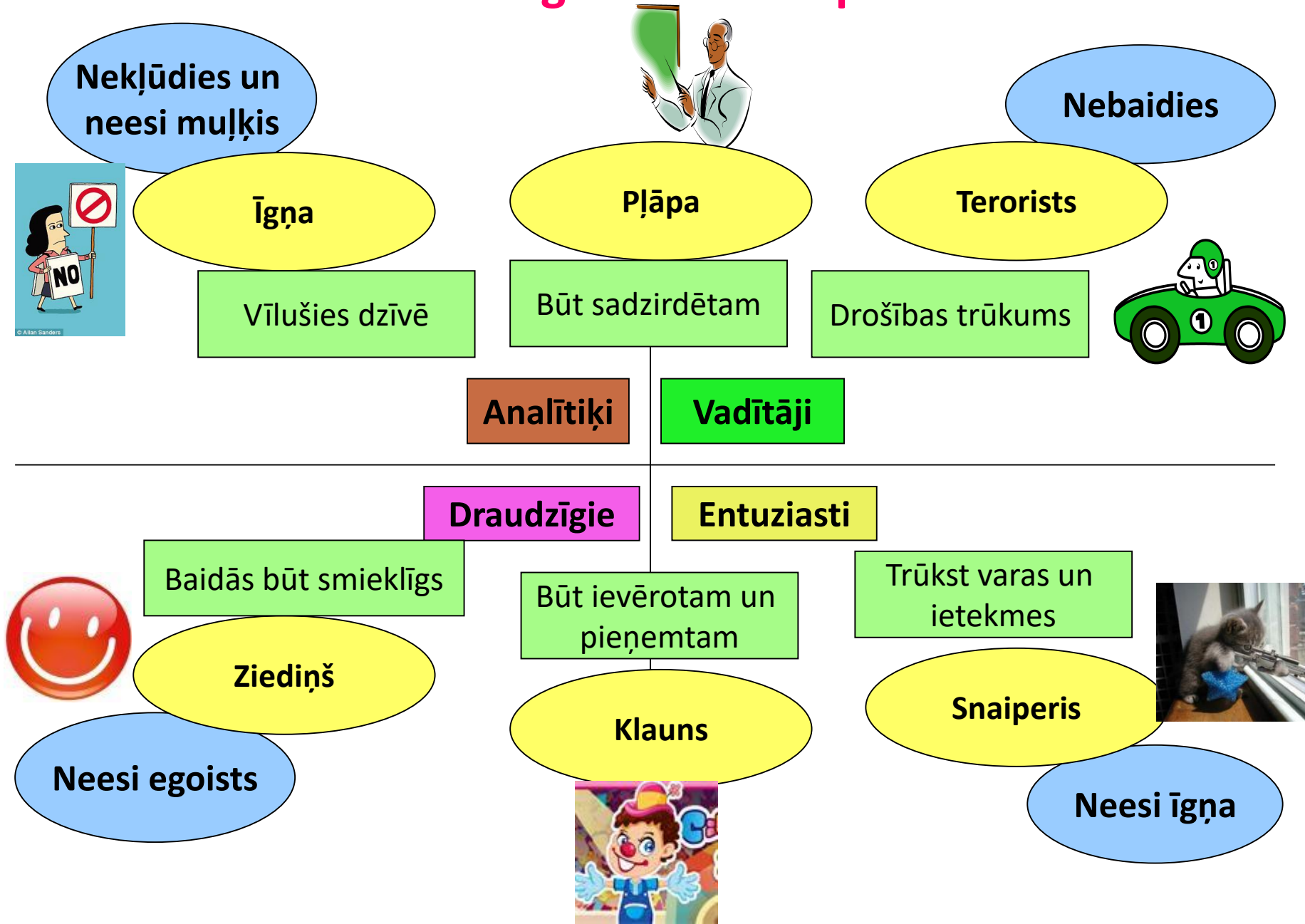
Klauni

Stratēģijas

1. Profilakse labāka par ārstēšanu.
2. Ja sāk – grūti apstādināt, tāpēc “cērtam saknē” – “Piedod, tas ir interesanti, bet šoreiz darīsim tā”
3. Neļaujam klaunam uzsākt darboties.

Sarežģīto klientu tipi

Snaiperi

Raksturojums

Ne vienmēr negatīvi. Vienkārši paralēli atrod diskusijas partnerus un izvērš darbību.
Sarūpē citiem nepatikšanas slēptā formā

Iemesli

Mērķis –vērst citu uzmanību uz problēmu,
slēptie atriebēji

Izteicieni

“Kas notiek?” “Vai tā bieži...” “Ko jūs vēl par to ziniet?”

Snaiperi

Stratēģijas

1. Piedāvājiēt apspriest jautājumu
2. Ko jūs gribiet ar to panākt?

